

ТЕРИТОРІАЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ ДИТЯЧО-ЮНАЦЬКОГО ТУРИЗМУ В ПОЛТАВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

дипломна робота магістра

Виконав: студент гр. ГГ-61 *Силка Віктор Дмитрович*

Науковий керівник: *доц. Прасул Юлія Іванівна*

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, 2017

спеціальність 8.04010401 Географія

АНОТАЦІЯ

Дитячо-юнацька верства населення має найбільш соціальну значимість, вони потребують особливої уваги з боку держави, бо це її майбутнє, її сила і гордість. Найкращі риси особистості формуються саме засобами туризму, особливо спортивного, де відбувається єднання з природою. Учнівська молодь віком від 7 до 18 років є найбільш відкритою для розвитку туризму. Дитячо-юнацький туризм (ДЮТ) – це один із напрямків організації дозвілля підростаючого покоління, який має на меті виховання у молоді відчуття патріотизму, любові до рідного краю, формування розвиненої, всебічно обізнаної особистості, загартування і оздоровлення організму, його фізичного та психічного стану.

Актуальність теми визначається сучасним рівнем та проблемами розвитку спортивного туризму серед молоді в нашій країні. Україна надає багато можливостей для розвитку спортивного туризму, але на сьогодні, незважаючи на наявні потенційно великі можливості, свою соціальну і економічну значущість, спортивний туризм в Україні розвинутий недостатньо. Труднощі, з яким зіткнувся в своєму розвитку спортивний туризм, в першу чергу, пов'язані з економічними проблемами розвитку суспільства, з майже повною відсутністю державної та громадської підтримки цього виду спорту, недосконалістю, внутрішніми організаційними проблемами в самому туристсько-спортивному русі. Тож актуальним є

вивчення умов і ресурсів розвитку спортивного туризму в Україні. Тому, це впливає на стан туристичної та екскурсійної галузі.

Об'єктом дослідження є територія Полтавської області з об'єктами та територіями природного і історико-культурного надбання, туристичної інфраструктури.

Предмет дослідження – умови і ресурси розвитку спортивного туризму.

Метою дослідження є дослідження сучасного стану та подальші перспективи розвитку спортивного туризму в Україні.

Виходячи з мети дослідження, були поставлені такі завдання :

- розкрити сутність та зміст спортивнодитячо-юнацького туризму;
- дати характеристику туристично-ресурсного потенціалу розвитку спортивного дитячо-юнацького туризму в Полтавській області;
- охарактеризувати соціально-економічні умови розвитку спортивного дитячо-юнацького туризму;
- проаналізувати сучасний стан та виявити перспективи розвитку спортивного дитячо-юнацького туризму в Полтавській області.
- розробити туристський маршрут

Для виконання поставлених завдань були використані наступні методи дослідження – метод теоретичного аналізу (понятійно-термінологічний апарат спортивного туризму), статистичний (використання даних для побудови карт), порівняння (розвиток видів туризму у різні роки), узагальнення (виділення основних функцій розвитку спортивного туризму), історичний (при дослідженні історичного розвитку), моделювання (укладання карт, за різною тематикою), тощо.

Методологічною основою дослідження є праці О.В. Колотухи, Ю.А. Грабовського, О.Ю. Дмитрука, А.Я Булашева, які внесли найсуттєвіший вклад в розвиток теорії географії туризму взагалі і географії спортивного дитячо-юнацького туризму зокрема.

У першому розділі «ПОНЯТТЄВИЙ АПАРАТ ДОСЛІДЖЕННЯ» висвітлено сутність, значення, класифікацію, спортивного туризму, сутність і значення дитячо-юнацького туризму, перелік основної нормативно-правової бази, яка регулює даний вид туристичної діяльності, та основні чинники розвитку спортивного дитячо-юнацького туризму

У другому розділі розглядаються ресурсна база для розвитку дитячо-юнацького туризму, Описується загальна територія Полтавської області, її природно-ресурсний потенціал, соціально економічні умови, та розглядаються історико-культурні об'єкти, які можуть бути залучені для спортивного дитячо-юнацького туризму.

У третьому розділі висвітлені характерні риси туристичної діяльності, розглянуто сприятливість природних умов розвитку спортивного дитячо-юнацького туризму, зроблено аналіз розвитку ДЮТ, подальші перспективи розвитку та розроблено водний туристичний маршрут.

В результаті проведеного дослідження можна зробити такі висновки:

1. Відповідно до першого поставленого завдання було встановлено, що спортивний дитячо-юнацький туризм є невід'ємною складовою загальнодержавної системи фізичної культури і спорту і спрямований на зміцнення здоров'я, розвиток фізичних, морально-вольових та інтелектуальних здібностей людини шляхом її залучення до участі у спортивних походах різної складності та змаганнях зі спортивного туризму. Ми дотримуємося визначень, приведених у підручниках зі спортивного туризму і розуміємо під спортивним дитячо-юнацьким туризмом вид туристичної діяльності, спрямований на задоволення оздоровчих, спортивних та пізнавальних потреб дітей і молоді поза місцем їх постійного проживання та навчання. Він покликаний виховувати підрастаюче покоління засобами туристичної краєзнавчої діяльності, формувати всебічно розвинену особистість. Дитячо-юнацький туризм є специфічною територіальною рекреаційною системою. Специфічність цієї системи полягає в тому, що вона

зорієнтована на соціально важливу категорію суспільства - підрастаюче покоління і функціонує з урахуванням певних обмежень.

2. Аналіз туристського потенціалу для розвитку спортивного дитячо-юнацького туризму в Полтавській області показав, що територія області має достатній природний потенціал для розвитку спортивного дитячо-юнацького туризму, а саме кліматичні умови як дуже сприятливі; орографічні - мають високий потенціал для розвитку пішогодного туризму І категорії складності; дуже важливу роль відіграють водні ресурси, а саме річки різних категорій складності.. Орографічні ресурси мають ряд факторів, що лімітують, при використанні їх для потреб дитячо-юнацького туризму.

Надзвичайно важливими туристськими ресурсами є території й об'єкти природно-заповідного фонду нашої країни

Історико-культурні туристські ресурси відіграють важливу роль для задоволення пізнавальних потреб юних туристів. Полтавська область має значну кількість культурно-історичних пам'яток різних епох. Ці пам'ятки територіально розосереджені, але є й місця з високою концентрацією пам'яток історії й культури - міста Полтава, Миргород, Диканька, Опішня та інші. Роль пам'яток історії й культури в дитячо-юнацькому туризмі зводиться до виконання виховних та пізнавальних функцій.

Але все ж таки провідну роль серед ресурсів для розвитку спортивного туризму є природні, адже вони пов'язані з природними перешкодами, які забезпечують відповідну складність у подоланні маршруту.

3. Важливе значення для функціонування системи дитячо-юнацького туризму в Україні, мають соціально-економічні туристські фактори. Сюди можна віднести транспортну забезпеченість і доступність, наявність дитячо-юнацьких туристських закладів та підприємств, розвиненість інфраструктури..

Аналіз показав можна що, найбільш розвинутими регіонами для спортивного дитячо-юнацького туризму є Полтавський район). В даному регіоні є всі ресурси для розвитку пішогодного, водного, велосипедного та

лижного спортивного туризму. Станом на 2012 р. найбільш масовішим видом спортивного туризму є пішохідний. Полтавська область є одним із лідерів по розміщенню дитячих туристсько-оздоровчих закладів. Також можна виділити такі райони: Миргородський, Машівський, Кобеляцький, Полтавський та Лубенський. В даних районах функціонують центри спортивного дитячо-юнацького туризму, туристичні табори та проводяться спортивно-туристичні змагання. Отже, можна сказати що, в Полтавській області діє достатньо закладів для розвитку спортивного дитячо-юнацького туризму.

4 Територія Полтавської області має всі можливості для подальшого розвитку спортивного дитячо-юнацького туризму. Враховуючи туристські ресурси області можна сказати що, варто розвивати види спортивного туризму такі як - пішохідний, водний та велосипедний. Найбільш перспективними районами для розвитку цих видів спортивного туризму є Полтавський, Миргородський, Кобеляцький, Лубенський, Гадяцький, Новосанжарський та Кременчуцький.

Пішохідні походи можливо здійснювати на всій території Полтавської області але найбільш популярні маршрути знаходяться в Полтавському, Миргородському, Лубенському, Гадяцькому та Кобеляцькому районах.

Водний туризм також розвинений по всій території області але здійснювати маршрути можливо тільки I категорії складності. Це пов'язано з тим що в області протікають річки низовин.

Практично вся територія області придатна для здійснення велосипедних подорожей I та II категорій складності. Полтавська область одна з найперших в Україні відзначилася популярністю серед громадян такого виду активного відпочинку, як велосипедний туризм

Отже, враховуючі всі ресурси і можливості території Полтавської області, можна сказати, що на даний момент є перспективним розвиток спортивного дитячо-юнацького туризму.